

**Aralık
2014**

**Deri ve Deri Ürünleri Sektörü
2014 Ocak-Kasım Dönemi İhracat Bilgi Notu**

**Tekstil, Deri ve Halı Şubesi
İTKİB Genel Sekreterliği
12/2014**

DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ 2014 YILI KASIM AYI İHRACAT PERFORMANSI

2014 yılı Ocak-Kasım döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 1,2 artışla 1 milyar 676 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı Ocak-Kasım döneminde, Türkiye genel ihracatı ise % 4,4 oranında artarak 144,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde %1,2 olarak hesaplanmaktadır.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim: 1.000 ABD \$						
	2012	2013	Değişim	2013 Ocak-Kasım	2014 Ocak-Kasım	Değişim
Türkiye Genel İhracatı	151.695.192	151.707.002	0,0%	138.178.304	144.267.016	4,4%
Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	1.633.988	1.942.238	18,9%	1.721.425	1.675.505	-2,7%
Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1%	1,3%		1,2%	1,2%	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde % 16,5 düşüşle 366,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 21,3'e gerilemiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB'deki en önemli pazarı İtalya'ya yapılan ihracat Ocak-Kasım döneminde % 18,2 artarak 142,7 milyon dolara ulaşmıştır. Almanya'ya ihracat ise bu dönemde % 11,9 artışla 118,3 milyon dolara yükselmiştir. Bu dönemde deri ürünleri ihracatında İtalya'nın payı % 8,3'e yükselirken, Almanya'nın payı ise % 6,9 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer öne çıkan ülkeler arasında 2014 yılı Ocak-Kasım döneminde % 7,4 artış göstererek 113,5 milyon dolara yükselen Irak ve % 22 artışla 79,1 milyon dolara çıkan İngiltere yer almaktadır.

Asya pazarının kalbi Çin'e yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise bu dönemde % 22,2 oranında düşüşle 58,7 milyon dolar olarak kaydedilirken, Hong Kong'a ihracatta da % 31,3 oranında düşüş meydana gelmiştir.

		TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI							
		2013 KASIM 1000 \$	2014 KASIM 1000 \$	DEĞİŞİM %	2013 OCAK-KASIM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2014 OCAK-KASIM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	36.116	29.188	-19,2	438.549	25,5	366.359	21,3	-16,5
2	İTALYA	11.536	12.371	7,2	120.720	7,0	142.706	8,3	18,2
3	ALMANYA	11.196	9.401	-16,0	105.748	6,1	118.332	6,9	11,9
4	IRAK	12.122	11.118	-8,3	105.717	6,1	113.503	6,6	7,4
5	İNGİLTERE	7.159	7.024	-1,9	64.853	3,8	79.108	4,6	22,0
6	FRANSA	5.621	4.831	-14,1	65.971	3,8	66.676	3,9	1,1
7	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	7.870	5.174	-34,3	75.459	4,4	58.698	3,4	-22,2
8	UKRAYNA	5.551	4.318	-22,2	64.488	3,7	56.131	3,3	-13,0
9	SUUDİ ARABİSTAN	1.676	2.459	46,7	40.496	2,4	38.048	2,2	-6,0
10	HONG KONG	5.377	2.645	-50,8	53.322	3,1	36.631	2,1	-31,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		104.225	88.526	-15,1	1.135.324	66,0	1.076.191	64,2	-5,2
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		176.410	135.654	-23,1	1.721.400	100,0	1.675.505	100,0	-2,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 36,1'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-28 ülke grubuna yapılan ihracat, 2014 yılı Ocak-Kasım döneminde % 2,1 artışla 604,6 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 12,6'lık düşüşle 474,7 milyona gerilemiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 28,3 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları açısından yüksek oranlı artışlarda bu dönemde Afrika ülkeleri grubuna ihracat % 31,1 artış gösterirken, en büyük oranda düşüş ise % 19,5 ile Diğer Avrupa Ülkeleri grubunda meydana gelmiştir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı (Birim: 1.000 ABD \$)								
	2013 KASIM	2014 KASIM	DEĞİŞİM	PAY	2013 OCAK-KASIM	2014 OCAK-KASIM	DEĞİŞİM	PAY
AB Ülkeleri (28) Toplamı	72.898	49.047	-32,7%	36,2%	592.331	604.643	2,1%	36,1%
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	46.735	37.563	-19,6%	27,7%	543.211	474.737	-12,6%	28,3%
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	20.102	21.100	5,0%	15,6%	209.125	226.792	8,4%	13,5%
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	16.598	11.520	-30,6%	8,5%	166.986	152.282	-8,8%	9,1%
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	7.911	7.028	-11,2%	5,2%	60.280	79.014	31,1%	4,7%
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	4.834	3.374	-30,2%	2,5%	74.156	66.114	-10,8%	3,9%
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	3.992	3.277	-17,9%	2,4%	38.904	38.390	-1,3%	2,3%
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	2.613	2.000	-23,4%	1,5%	30.065	24.217	-19,5%	1,4%
Serbest Bölgeler Toplamı	726	745	2,7%	0,5%	6.340	9.308	46,8%	0,6%
Diğer Ülkeler (Fr. Güney Top, Bilinmeyen)	0	0		0,0%	1	8	457,5%	0,0%
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	176.410	135.654	-23,1%	100,0%	1.721.400	1.675.505	-2,7%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2014 yılının Ocak-Kasım döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat, ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 676 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Ayakkabı ihracatında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,3 oranında düşüş kaydedilmiştir. Bu ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 40,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer önemli grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde geçen yıla göre % 13,7 oranında azalarak 468,7 milyon dolara gerilemiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 28 düzeyindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2014 yılı Ocak-Kasım döneminde 301,8 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 8,1 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 18 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde % 3,7 artışla 224,8 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise % 13,4'tür.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ise bu dönemde % 62 düşüşle 474 bin dolarlık ihracat yapılmıştır.

2014 KASIM AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (Birim:1.000 ABD \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2013 KASIM	2014 KASIM	DEĞİŞİM	2013 OCAK-KASIM	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2014 OCAK-KASIM	TOPLAM DERİ'DE % PAY	DEĞİŞİM
4101-4103	HAM DERİ	40	116	193,2	994	0,1	276	0,0	-72,2
4301	HAM KÜRK	14	54	279,0	253	0,0	198	0,0	-21,9
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	54	170	216,0	1.247	0,1	474	0,0	-62,0
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	20.428	20.377	-0,2	173.312	10,1	206.961	12,4	19,4
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	9.701	5.573	-42,5	105.984	6,2	94.872	5,7	-10,5
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	30.128	25.950	-13,9	279.297	16,2	301.833	18,0	8,1
4203.10	DERİ GİYİM	26.878	20.346	-24,3	245.864	14,3	233.556	13,9	-5,0
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	25.263	18.995	-24,8	297.144	17,3	235.138	14,0	-20,9
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	52.141	39.341	-24,5	543.008	31,5	468.693	28,0	-13,7
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	25.720	21.801	-15,2	216.886	12,6	224.814	13,4	3,7
64	AYAKKABI TOPLAMI	67.815	47.764	-29,6	678.151	39,4	676.040	40,3	-0,3
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	176.410	135.654	-23,1	1.721.400	100,0	1.675.505	100,0	-2,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2014 yılı Ocak-Kasım döneminde Menemen Serbest Bölge'ye 79 bin dolar, Gana'ya 649 bin dolar, Irak'a ise 31 bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

**EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER
(GTP 41.01 - 41.03)**

Birim: 1.000 ABD \$

ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
MENEMEN DERİ SR.BLG.	0	79	-	28,5%
GANNA	93	69	-25,7%	25,1%
İRAK	0	31	10358,2%	11,4%
SİRBİSTAN	0	30	-	10,9%
UKRAYNA	10	24	127,8%	8,6%
MOLDAVYA	1	15	1602,0%	5,3%
A.B.D	0	11	-	4,1%
İSPANYA	0	9	-	3,4%
TOGO	0	5	-	1,8%
LİBYA	0	1	-	0,3%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	994	276	-72,2%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Rusya'ya 74 bin dolar, Tayland'a 67 bin dolar, Nijerya'ya ise 26 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

**EN FAZLA HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER
(GTP 43.01)**

Birim: 1.000 ABD \$

ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
RUSYA FEDERASYONU	0	74	-	37,6%
TAYLAND	63	67	6,0%	33,8%
NİJERYA	0	26	-	12,9%
HONG KONG	169	21	-87,4%	10,8%
FRANSA	0	6	-	3,3%
AVUSTURYA	5	3	-46,9%	1,3%
TACİKİSTAN	0	1	-	0,4%
GANNA	17	0	-100,0%	0,0%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	253	198	-21,9%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Çin ve İtalya'ya yapılmış olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat % 2 artışla 29,3 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı %14,1 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının ikinci pazarı İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 119,8 artarak 26 milyon dolar olarak kaydedilirken, bu ürün grubunda % 407 artışla İspanya ile % 1373,5 artışla Portekiz de dikkat çekmektedir.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ, BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTP 41.04 - 41.15)				
<i>Birim: 1.000 ABD \$</i>				
ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	28.673	29.252	2,0%	14,1%
İTALYA	11.838	26.026	119,8%	12,6%
HONG KONG	36.570	21.715	-40,6%	10,5%
UKRAYNA	23.286	21.005	-9,8%	10,1%
RUSYA FEDERASYONU	14.416	17.423	20,9%	8,4%
ALMANYA	6.039	9.557	58,3%	4,6%
GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	6.661	6.453	-3,1%	3,1%
PORTEKİZ	426	6.277	1373,5%	3,0%
İSPANYA	1.237	6.271	407,0%	3,0%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL., BİTMİŞ DERİ İHRACATI	173.312	206.961	19,4%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin'e yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde geçen yıla göre % 37,3 düşüşle 22,5 milyon dolara gerilemiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Rusya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 13,2 düşüşle 21,9 milyon dolar olarak kaydedilirken, diğer önemli pazar İtalya'ya ihracat % 65,4 oranında artışla 13,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda % 1243 artış yaşanan Vietnam ve % 108 artış yaşanan Hindistan da dikkat çekmektedir.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTP 43.02)				
<i>Birim: 1.000 ABD \$</i>				
ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	35.948	22.522	-37,3%	23,7%
RUSYA FEDERASYONU	25.208	21.882	-13,2%	23,1%
İTALYA	8.035	13.293	65,4%	14,0%
HONG KONG	9.412	7.303	-22,4%	7,7%
GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	4.816	6.651	38,1%	7,0%
VIETNAM	244	3.278	1243,1%	3,5%
ALMANYA	3.029	2.782	-8,2%	2,9%
FRANSA	2.980	2.538	-14,8%	2,7%
İNGİLTERE	1.775	2.078	17,1%	2,2%
HINDİSTAN	685	1.426	108,2%	1,5%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	105.984	94.872	-10,5%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,5 düşüşle 79,3 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı ise % 34 düzeyindedir.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Almanya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 1,5 düşüşle 29,4 milyon dolara gerilerken, diğer önemli pazar Fransa'ya yapılan ihracat da % 16,3 düşüşle 25,3 milyon dolara gerilemiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazar olan İngiltere'ye aynı dönemde yapılan ihracat % 35,1 oranında artarken, % 46,2 oranında artışla 5,8 milyon dolar ihracat yapılan Hollanda da dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTP 4203.10)				
<i>Birim: 1.000 ABD \$</i>				
ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
RUSYA FEDERASYONU	80.542	79.347	-1,5%	34,0%
ALMANYA	29.872	29.426	-1,5%	12,6%
FRANSA	30.206	25.286	-16,3%	10,8%
İNGİLTERE	9.786	13.224	35,1%	5,7%
A.B.D	11.043	12.190	10,4%	5,2%
İTALYA	11.878	11.954	0,6%	5,1%
HOLLANDA	3.942	5.763	46,2%	2,5%
AVUSTURYA	5.814	5.694	-2,1%	2,4%
İSVEÇ	5.868	5.521	-5,9%	2,4%
GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	2.554	4.532	77,5%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	245.864	233.556	-5,0%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde % 27,8 oranında düşüşle 135,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı bu dönemde % 57,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 17,3 artışla 19 milyon dolara yükselirken, ABD'ye % 32 oranında, Avusturya'ya ise % 17,4 oranında artış dikkat çekmektedir.

**EN FAZLA KÜRK GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER
(GTP 43.03-43.04)**

Birim: 1.000 ABD \$

ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
RUSYA FEDERASYONU	187.682	135.570	-27,8%	57,7%
İTALYA	16.232	19.036	17,3%	8,1%
FRANSA	14.942	16.499	10,4%	7,0%
ALMANYA	12.058	11.239	-6,8%	4,8%
A.B.D	5.042	6.650	31,9%	2,8%
İNGİLTERE	6.281	5.986	-4,7%	2,5%
UKRAYNA	8.108	4.673	-42,4%	2,0%
AVUSTURYA	2.867	3.367	17,4%	1,4%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	6.977	3.008	-56,9%	1,3%
İSPANYA	3.725	2.824	-24,2%	1,2%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK GİYİM İHRACATI	297.144	235.138	-20,9%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Kasım döneminde % 2,9 düşüşle 56,6 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde % 25,2 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde % 5,7 düşerek 27 milyon dolara gerilerken, bu dönemde Irak'a yapılan ihracatın % 46,5 artışla 10,6 milyon dolara yükselmesi, İspanya'ya ise % 26 oranında artışla 8,8 milyon dolar ihracat yapılması genel performansı yukarı çekmektedir.

**EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER
(GTP 42.01-42.02-4203.21/29/30/40-4204-4206)**

Birim: 1.000 ABD \$

ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
İTALYA	58.289	56.621	-2,9%	25,2%
ALMANYA	28.631	26.989	-5,7%	12,0%
İNGİLTERE	27.088	26.178	-3,4%	11,6%
IRAK	7.261	10.638	46,5%	4,7%
İSPANYA	7.009	8.834	26,0%	3,9%
DANİMARKA	6.314	7.359	16,5%	3,3%
FRANSA	7.224	6.951	-3,8%	3,1%
RUSYA FEDERASYONU	10.711	5.886	-45,0%	2,6%
A.B.D	6.235	4.534	-27,3%	2,0%
İSVİÇRE	4.101	4.105	0,1%	1,8%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	216.886	224.814	3,7%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

5- Ayakkabı Ürün Grubu

2014 yılı Ocak-Kasım döneminde en büyük pazar Rusya'ya ayakkabı ihracatı % 11,7 düşüşle 105,9 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 15,7 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının yükselen pazarı olan Irak'a yapılan ihracat ise bu dönemde % 4,7 artarak 102,6 milyon dolara çıkarken, Irak'ın deri ürünleri ihracatındaki payı % 15,2 yükselmiştir.

Bu dönemin diğer yükselen pazarları ise % 48,8 artışla 38,2 milyon dolar ihracat seviyesine yükselen Almanya ile % 59 artışla 30,7 milyon dolar ihracat yapılan İngiltere'nin yanısıra % 71,8 artışla 16,6 milyon dolar ihracat yapılan Cezayir olmuştur.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTP 64.01 -64.06)				
<i>Birim: 1.000 ABD \$</i>				
ÜLKELER	2013 OCAK - KASIM	2014 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM	PAY
RUSYA FEDERASYONU	119.935	105.874	-11,7%	15,7%
İRAK	98.070	102.634	4,7%	15,2%
ALMANYA	25.692	38.235	48,8%	5,7%
SUUDİ ARABİSTAN	39.083	35.807	-8,4%	5,3%
İNGİLTERE	19.334	30.735	59,0%	4,5%
UKRAYNA	26.078	27.330	4,8%	4,0%
CEZAYİR	9.645	16.565	71,8%	2,5%
İTALYA	14.395	15.744	9,4%	2,3%
LİBYA	12.597	13.493	7,1%	2,0%
BULGARİSTAN	12.859	13.195	2,6%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	678.151	676.040	-0,3%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Aralık 2014

2014 YILI KASIM AYINDA DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜMÜZÜ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

2014 yılı Kasım ayında Deri ve Deri Ürünleri sektörümüzün ihracatını etkileyen olayların başında, Türkiye'nin bölgesinde devam eden siyasi krizler ile jeo-politik çatışmaların Türkiye ihracatına olumsuz etkilerinin devam etmesi yer almaktadır. Deri ve Deri Ürünleri sektörümüzün başlıca pazarlarından Rusya'da

rublenin Ağustos, Eylül ve Ekim aylarının ardından Kasım ayında da değer kaybının devam etmesinin sonucu olarak firmalarımızın bu pazara ihracatta yaşanan fiyat tutturma ve rekabet sorunları devam ederken, rubledeki hızlı değer kaybı sonrası artan enflasyonla birlikte halkın alım gücünün de azalmakta olduğu belirtilmektedir. İhracatı büyük ölçüde petrole dayanan ve bütçe gelirlerinin % 50'sinin petrol ve doğalgaz gelirinden oluşan Rusya'da petrol fiyatlarındaki düşüş ülke ihracatını ve bütçe dengesini de sarsarken, petrol fiyatlarındaki düşüşün devam etmesi durumunda 2015 yılında ülkenin resesyona girmesinin kaçınılmaz olduğu kaydedilmektedir.

Diğer yandan yılın ilk bölümlerinde olumlu sinyaller vermesine rağmen gelinen noktada düşük büyüme ve deflasyon riskiyle karşı karşıya olan Euro Bölgesi ekonomilerinde tüketim ve talepte de düşüşler başladığı ve bu durumun AB pazarına ihracatımızı olumsuz etkilemeye başladığı görülmektedir. AB ekonomilerinde geçtiğimiz aylarda yaşanan olumlu gelişmeler bu ülkelere yapılan ihracatlarda artış beklentisi doğurmuşken, yılın 3. çeyrek verilerine göre bir önceki çeyrek döneme göre Euro Bölgesi ve AB ekonomilerinde ancak % 0,2 ve % 0,3 büyüme olması ve işsizlik oranlarının yüksek seyretmeye devam etmesi paralelinde gelecekle ilgili öngörülerin tekrar olumsuzla doğru kayması, en önemli pazarımız olan AB'ne ihracatla ilgili olarak sektörümüzü endişelendirmektedir. Geçmiş yıllarda Güney ülkelerinde yoğunlaşan ekonomik sorunların artık sanayisi güçlü üyeleri de etkilemeye başlaması ve bu kapsamda AB'nin sanayi lokomotifini olan Almanya'da sanayi siparişleri ve sanayi üretiminin ardından ihracat verilerinde de düşüş yaşanması, Alman ekonomisi kadar AB ekonomisi için de negatif sinyaller vermektedir. Bu kapsamda Avrupa ekonomilerinin canlandırılması amacıyla önümüzdeki dönemde Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin parasal genişlemeye gidebileceği belirtilmektedir.

Öte yandan, ABD ekonomisi ise 2014 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %3,5 ile tahminlerin üzerinde bir büyüme kaydetmiştir. Böylece, ikinci çeyrekte kaydedilen %4,6 büyüme ile birlikte değerlendirildiğinde ABD ekonomisinin 10 yıldan uzun bir sürenin en iyi altı aylık performansını sergilediği görülmektedir. Geçtiğimiz ay, ABD Merkez Bankası'nın (FED) başta istihdam olmak üzere ekonomideki göstergelerdeki olumlu seyir gerekçesiyle Ekim ayı sonundan itibaren tahvil alımlarına son vermesine rağmen ekonomi ve istihdamdaki gelişmelerin beklentileri tam olarak karşılamaması sonucunda faiz artırımını yeni yıla ertelemesi, sözkonusu kararların olumsuz etkisini şimdilik sınırlandırmıştır. ABD Merkez Bankası (FED)'in para politikasında sıkılaşmaya gitmesinin bugün olmasa da kısa ve orta vadede Türk ekonomisine olumsuz etkisi sözkonusuyken, Avrupa Merkez Bankasının parasal genişleme politikasının ise ekonomimizi olumlu etkileyeceği değerlendirilmektedir.

Bu arada, yılın ikinci çeyreğinde %7,5 oranında büyüyen Çin ekonomisi, yılın 3. çeyrek döneminde % 7,3 büyüme kaydederek geçen yıllara göre daha düşük bir oran olsa da genel beklentilerin üzerinde bir performans göstermiş olup, yıl sonu hedefi olan % 7,5'in yakalanacağı veya çok yakın bir rakama ulaşılacağı tahmin edilmektedir. Öngörülerin üzerinde gerçekleşen büyümeye karşın Çin ekonomisinin

bu veriyle birlikte küresel kriz sonrası dönemdeki en düşük büyüme performansını sergilemiş olması olumsuz bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede yavaşlayan ekonomiyi canlandırmak amacıyla Çin Merkez Bankası 21 Kasım tarihinde iki yıldan sonra ilk defa faiz indirimine gitmiştir. Diğer yandan, yine Kasım ayında Çin ile G.Kore arasında imzalanan ve 2015'te yürürlüğe girmesi beklenen STA Anlaşmasının bölgesel ve küresel dengelerle birlikte ülkemiz ve sektörümüzü de etkilemesi beklenmektedir.

Bu gelişmelerin çerçevesinde Deri ve Deri Ürünleri ihracatında Kasım ayında % 23,2 oranında düşüş yaşanırken, 2014 yılı Ocak-Kasım döneminde de % 2,7 düşüş sözkonusudur. Kasım ayında genel ihracat % 6,4 düşerken, Ocak-Kasım döneminde ise % 4,4 artış kaydedilmiştir.

Döviz kurlarıyla ilgili olarak, Ağustos ve Eylül aylarında dolarda yaşanan artışın ardından Ekim ve Kasım aylarında dolardaki hafif düşüşe karşın euro kur değerinde daha fazla düşüş olması sonucunda geçen yılın bu döneminde 1,35 seviyelerinde olan € / \$ paritesi 1,24'e kadar gerilemiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre doların döviz kuru değerinde % 9 oranında bir artış kaydedilirken, euro'nun kur değeri ise geçen yılki değerine dönmüş durumdadır. Deri ve Deri Ürünleri sektörümüz ihracatının büyük bölümünün Rusya'dan sonra AB'ne yapıldığını ve ihracat gelirlerinin euro ağırlıklı olduğunu, buna karşılık ithalat girdilerinin dolar ağırlıklı olduğu göz önüne alındığında, son dönemde doların euro'ya karşı değer kazanması ihracat sektörümüzün ve genelde Türkiye ekonomisinin aleyhine bir gelişme olarak görülmelidir.

Orta Doğu kaynaklı arz endişelerinin kısmen hafiflemesinin yanı sıra küresel petrol üretimindeki artışla Euro Bölgesi ve küresel ekonomideki durgunluğa paralel küresel petrol talebinin azalacağına yönelik beklentilerin etkisiyle ham petrol fiyatlarındaki düşüş Kasım ayında da devam etmiştir. Son yapılan OPEC toplantısında petrol fiyatlarındaki düşüşe rağmen üretim kotalarının değiştirilmeyerek günlük üretim seviyesinin 30 milyon varil düzeyinde tutulmasının da petrol fiyatlarındaki düşüşü hızlandırdığı görülmektedir. Böylece, Ağustos ayında 100 dolar seviyesinde olan Brent türü ham petrolün varil fiyatı, Kasım ayı sonunda 70 dolar seviyesinin altına gerileyerek yaklaşık son 4 yıldan bu yana kaydedilen en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu durumun, net enerji ithalatçısı ülkeler arasında yer alan Türkiye ekonomisini olumlu yönde etkilemesi beklenirken, başta Rusya ve Körfez ülkeleri olmak üzere ekonomisi petrol gelirlerine dayanan ihracat pazarlarımız üzerinde de olumsuz etki yapması kaçınılmazdır.

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ **TEKSTİL, DERİ ve HALI ŞUBESİ - ARGE**